

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Občni zbor „Narodne Tiskarne“.

Dne 31. marca t. l. ob 11. uri dopoldne se je vršil redni občni zbor „Narodne Tiskarne“. Pričujočih je bilo 10 delničarjev, uloženih nad 100 delnic. Predsedoval je gospod dr. Ivan Tavčar.

Odbornik g. Anton Knez čita potem poročilo o delovanju upravnega odbora „Narodne Tiskarne“ l. 1888. Iz obširnega, natančno sestavljenega poročila povzamemo glavne stvari, da bode čast. delničarjem znano stanje „Narodne Tiskarne.“ Poročilo slove:

Slavni zbor! Kakor prejšnja leta tako je odbor tudi v lanskem letu z vso pozornostjo nadalje zasledoval postavljeno si nalogo: povzdigniti „Narodno Tiskarno“ s primernimi danimi sredstvi do onega stališča, da bi postala „Narodna Tiskarna“ pravo zavetišče in izvršujoči organ slovenske književnosti in glavna podpora domoljubne nezavisne slovenske dnevne literature.

Res, da v letu preteklem nismo še dospeli do zaželjenega vzvišenega uspeha, to velja posebej glede slovenske leposlovne književnosti, kajti prevzeti nismo mogli, kot založniki vseh ponujanih nam del, deloma, ker so zahtevala veliko glavnic, deloma, ker nam primanjkuje razširjene kolportaze.

Glavni vzrok temu je pač ta, da se sedanja večja podjetja, kakor Jurčičevi zbrani spisi, Zarnikova dela, le počasi razpečavajo in ima društvo v teh precejšnje zneske založene.

Ravno ta vzrok in pomanjkanje strokovnjaka, kakor tudi druge nujnejše naprave, ovirale so nas izvesti sklep, da si „Narodna Tiskarna“ napravi v pravih dovoljeno knjigotlačnico, za katero je dobila že koncesijo.

Na drugej strani zabeležiti imamo pa le vse uspehe, kar nas naveda z upanjem, da se tudi ta naš projekt v teku let uresniči.

Sosebno, kar se tiče tiskarstva in izvršenih del zaznamovati imamo le izdaten napredek.

V letu preteklem preselili smo se iz prejšnjih pretesnih, v sedanje primernejše prostore, dopolnili si črke in stroje in sploh uredili tiskarno tako, da jej je sedaj mogoče prevzeti največja dela in izvršiti je točno in sedanjim zahtevam tiskarstva po polno.

Res, da je sedaj nje najemnina zdatno večja od prejšnje, ali prostori tudi zadostujejo potrebam napredujočega zavoda.

Skupno imamo sedaj 10 prostorov na razpolago. Vsled tega omogočeno nam je bilo razne oddelke primerno uvrstiti, tako, da komunikacija tudi posamičnikov v svojem delu ne moti.

Tako ima uredništvo „Slovenskega Naroda“ samostojne prostore s posebno sobo za knjižnico, upravnništvo dovolj veliko sobo s posebnim uhomom in zvezo z uredništvom in drugimi prostori, stavci imajo na razpolago dve dvorani z dovoljno svetlobo, stroji imajo poseben prostor, da delo ondod ne moti stavcev, dalje je za korektorja odločena posebna soba, kakor ima tudi zaloga materialij in skladišče papirja svoje shrambe.

Da se more prevzeto delo lepo in točno izvršiti potreba je, da je tiskarna dovolj preskrbljena s potrebnimi sredstvi.

Zaradi tega dokupili smo lansko leto v dopolnitev starejšega stroja, nov, velik, po najnovejših iznajdbah izgotovljen stroj od slovite firme, kakor tudi črk za 1163 gld. 36 kr. tako da sedaj lahko tiskajo štirji stroji ob jednom in smo v prijetnem položaji svoje naročnike najbolje postreči.

Poseben napredek zaznamovati imamo v barvotisku, kateri se je v letu preteklem razvil do neke dovršenosti. To dokazujejo razne diplome, kakor tudi druge naročbe, ki so se v posebno zadovoljstvo naročnikov izvršile.

Glede notranje uredbe mi je opaziti, da so se v teku preteklega leta, razvrstile na novo velike zaloge črk in okrasov, deloma po prejšnjih, deloma po novo napravljanih predalih in omarah, vse te preskrbele z napismi o kakovosti uložnega blaga, da se je tiskala posebna knjiga sestavljena iz vseh črk, okrasov in klišejev, katere ima tiskarna v zalogi in iz katere si vsak naročnik lahko izbere najbolj mu ugaajoče; dalje sestavila se je zbirka diplom, vabil,

vizitnic i. t. d., katera je vsaki stranki na razpolago.

Tiskarna imela je tekom lanskega leta razen stalnega dela, to je: „Slovenski Narod“, „Slovanski Svet“, „Rogač“ in „Ljubljanski Zvon“ ter večjih naročil za „Slov. Matico“, deželni zbor, „Dramatično društvo“, banko „Slavijo“, slovenske posojilnice, društvo „Sokol“, založnih knjig upravitelja: „Koledar“, „Zbirka domačih zdravil“ in „Sokola 25letnica“ in knjige „Pobratimi“, Zarnikovi spisi I. zvezek in II. zvezek Gregorčiča še preko 1400 manjših naročil.

Ta dela izvrševalo je osebje obstoječe iz 34 oseb, ki se razdeljujejo po svojem poslu v: 1 upravitelj, 1 tehnični vodja, 1 knjigovodja, 1 korektor, 2 strojevodja, 14 stavcev, 7 učencev in 7 deklet in blapcev.

Denarni promet društva v letu 1888 iznaša: prejemkov 34270 gld. 18 kr. izdatkov 33724 „ 75 „

torej ostanka gotovine v blagajnici 545 gld. 43 kr. in skupnega prometa 67.994 gld. 93 kr.

Glede čistega dobička sklenil je upravni odbor slavnemu zboru predlagati sledeče: dividende delničarjem izplača se 1200 gld. — kr. na posamično delnico torej po 3 gld.

Ta znesek izplačeval se bode kakor običajno od dne 1. novembra t. l. naprej.

Reservnemu fondu pridene se 300 „ — „ in ostank 75 „ 29 „

prepiše se na nov račun 1575 gld. 29 kr. Reservnemu fondu pridejalo se bode torej 100 gld. več ko prejšnje leto.

Reservni fond narastel je tekom leta na 3807 gld. 94 kr. proti 3288 „ 82 „

lanskega leta, pomnožil torej za 519 gld. 12 kr. in sicer iz sledečih točk:

obresti obligacij 143 gld. 20 kr. obresti naloženega denarja 13 „ 92 „ iz dobička l. 1888 se je pridejalo 200 „ — „ zapala dividenda 162 „ — „

519 gld. 12 kr. Ako pridemo k stanju rezervnega fonda

sklepom leta 3807 gld. 94 kr. še znesek, ki se bo, ako občni

zbor to odobri, iz letošnjega dobička pridejal 300 „ — „

kaže se nam denašnja stanj rezervnega fonda z 4107 gld. 94 kr. tedaj čez 1/2 delniške glavnice!

Bilanca izkaže:

Prejemki

Denarni promet 1. 1888.

Izdatki

	gld.	kr.		gld.	kr.
1 V gotovini koncem leta 1887	364	43	1 Plače	3395	—
2 Naročnina	11577	78	2 Plačila	9480	40
3 Naznanila	3905	04	3 Koleki	2638	—
4 Tiskarska dela	14606	67	4 Marke	1840	—
5 Založne knjige	73	20	5 Tiskovinski stroški	53	63
6 Obresti	143	20	6 Stanovnina	800	—
7 Razno	255	90	7 Davek	361	33
8 Od obrtniške pomočne blagajnice povrnjeno	3343	96	8 Obresti	67	75
			9 Razsvetljava in kurjava	404	70
			10 Založne knjige	120	—
			11 Papir	4864	66
			12 Črke	1163	36
			13 Barva in bronza	77	30
			14 Valčna masa	92	38
			15 Dividenda	888	—
			16 Telegrami	476	99
			17 Sodelavci	600	32
			18 Razno	1789	37
			19 Naložilo pri obrtniški pomočni blagajni	2200	—
			20 Dokup stroja	2400	—
			21 Knjižnica	11	56
			22 V gotovini koncem leta 1888	545	43
	34270	18		34270	18

Aktiva

Bilanca 31. decembra 1. 1888.

Pasiva

	gld.	kr.		gld.	kr.
1 Stroji	7880	28	1 Delniška glavica	24000	—
2 Črke	9914	48	2 Zaostala dividenda	1074	—
3 Mobilije	1520	05	3 Reservni zaklad	3807	94
4 Založne knjige	828	15	4 Pasivna glavica	1500	—
5 Papir	1950	—	5 Dobček leta 1888	1575	29
6 Knjižnica	414	84			
7 Barva in bronza	110	—			
8 Valčna masa	30	—			
9 Naloženo	902	98			
10 Obligacije	2988	—			
11 Zastanek za tiskarska dela	3577	01			
12 „ „ naznanila	1296	01			
13 V gotovini koncem leta 1888	545	43			
	31957	23		31957	23

V Ljubljani, dne 31. decembra 1888.

Da se računi z glavno knjigo ujemajo, potrjujeta pregledovalca knjig:

Ivan Vilhar.

Franjo Souvan.

Vsled sklepa odbora izdala bode „Narodna Tiskarna“ letos še 8. in 9. zvezek, drugo leto pa zadnja dva zvezka Jurčičevih del.

Vsled slabe prodaje Jurčičevih del, obrača se upravni odbor do slovenskega razumništva in sploh

vsacega Slovenca ter Slovenke s prošnjo, naj ne mudi prisvojiti si dragoceni zaklad. Cena je sedaj tako nizko postavljena, da bi ne smelo biti nobene slovenske hiše, kjer bi se Jurčičevi zbrani spisi ne nahajali. Že lansko leto smo na tem mestu spro-

žili misel, da naj bi domoljubi po deželi nabirali naročnikov, letos ponavljamo zopet svojo prošnjo in se še posebno obračamo do naše mladine, žrtvujte malo časa in truda temu namenu, da nam bode prej ko prej mogoče pričeti izdavat druga dela.

Ob enem opozarjamo tudi na „Zarnikovih spisov“ I. zvezek.

V zalogi ima „Narodna Tiskarna“ razen Jurčičevih spisov še sledeče dela: Listki: Listki I. in V. „Ukrajinske dume“, „Nov“, „Junak našega časa“, „Dubrovski“, „Knez Srebrjani“, „Pariz v Ameriki“, „Selski župnik“, „Časnikarstvo in naši časniki“, „Trije javni govori“, „Undina“, „Dnevnik“, „Vilenski brodnik“, „Otc in sinovi“, „Dr. Valentina Zarnika spisi I. zvezek“, kateri so ustavljeni v bilanco s zneskom 828 gld. 15 kr.

Slavni zbor razvidel je iz podanih računov, da „Narodna Tiskarna“ stoji trdno in da se sme stanje našega zavoda imenovati ugodno.

Vender kljub temu priporočamo, da se vsprejme naš predlog glede razdelitve čistega dobička, kakor tudi glede dodaje rezervnega fonda, akoravno ta znaša nad polovico več, kakor je v pravih pogojen, kajti pogled na dogodek, da se je konkurenčni zavod priporočal z onega vzvišenega mesta, kjer se le Božja beseda oznanjuje, narekuje nam biti previdnimi in skrbeti za slabe čase, ko bi nastali, ako hočemo narodu svojemu ohraniti list, ki naj neupogljivo zagovarja njega politične pravice in duševni razvoj, jedini nezavisni slovenski dnevnik!

Po prečitanem poročilu nasvetoval je gospod Ivan Hribar, da se izreče upravnemu odboru, posebno pa gosp. Antonu Knezu, kateri res marljivo in skrbno deluje v upravnem odboru, sosebno za zasluge, katere so vedno večji glede gospodarstva v „Narodni Tiskarni“ toplo zahvala, čemur zbor z dobro-klici pritrdi.

Dalje predlaga naj se gospodu upravitelju za uspešno in pridno delovanje, katero je zadovoljilo upravni odbor, izreče priznanje z naročilom, da tudi v bodoče ukrene vse, kar pripomore k napredku zavoda. Se odobri.

Občni zbor sklene po nasvetu upravnega odbora, da se na vsako delnico izplača za l. 1888. dividenda v znesku 3 gld in sicer od l. novembra l. 1889. naprej.

V upravni odbor voljeni so bili gospodje: Dr. Ivan Tavčar, predsednikom; dr. Jos. Vošnjak, namestnikom, dalje gg. Anton Knez, Fran Hren, Janko Kersnik, dr. Danilo Majaron, Anton Zagorjčan, odbornik. Za pregledovalce računov pa gg. Fran Xav. Souvan, Iv. Vilhar in Filip Tratnik.

Ker ni bilo na dnevnem redu nobenega drugega nasveta, bil je zaključen občni zbor.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 30. marca. 1889.

(Dalje.)

Kakor sem že poročal, govoril je prvi v oddelku „ljudske šole“ poslanec grof Wurmbrandt.

Najprve hvali moč opozicije, stranko, kateri je sam tako zvest in naglašja patrijotizem, ki nadojajo to stranko. Vprašanje pak, ki je tako vzbrehnilo v zbornici, vprašanje ki obseza važen prevrat, sili opozicijo, da zgrabi orožje in brani svetinje narodove. Napadi na sedanjo ljudsko šolo so dvojni, pravi govornik. Namen je prvič, da se odzamejo državi še te pravice, katere ima sedaj glede ljudskih šol in se šola decentralizuje, ali bolje rečeno, nacionalizuje. Nalogo izvršitve dotičnega predloga prevzel je poslanec dr. Herold. Drugič pak se hoče popraviti poduk krščanskega nauka in izročiti nadzorstvo cerkvi. Tu je predlog Lienbacherjev. Potem kritikuje govornik uprav ta predlog podrobno in pravi naposled, da preti državi s temi predlogi nevarnost jako neprijetnih preprirov o kompetenci in ostrih sporov glede ljudskega šolstva. Potem se loti govornik predloga Heroldovega. To je zopet povsem nekaj drugega. Verska stvar je tu po vsem postranska. Herold hoče le, da se uče otroci v ljudski šoli zlasti materinščine in tako se glasi § 3.: „Poduk v ljudski šoli je v jednom jeziku. Poučnim jezikom je materinščina učencev.“ Te narodnostne zahteve Heroldove seveda govorniku nikakor ne diše. Potem poprime tretji predlog o narodnem šolstvu — Liechtensteinov. Ta predlog je pač, pravi Wurmbrandt, najnevarniši, ker skloplja tendence onih dveh predlogov. Podrobno razpravlja govornik predlog Liechtensteinov in dokazuje v kak poruš ljudskega izobraževanja on sili. Dokazuje tudi, da nemamo skoro v nobeni avstrijski pokrajini pojav naroda za konfesionalno šolo, saj so šole itak večinoma na čisto v duhu konfesionalnem. Duhovni itak sede v šolskih svetih in če nemajo posebne moči in veljave, vzrok so si sami. Uvesti se hoče izključljivo cerkveno vladanje v ljudstvem šolstvu. Trdi se sicer, da se zahteva le sovladanje z državo — a to je nemogoče. Dveh avtoritet si

nobeneden misliti ne more, kdor količ kaj razume o šolstvu. Govornik pripoveduje, kako se je skrbelo za časa cesarice Marije Terezije za šolstvo. Da se je takrat izročila šola duhovništvu, je umevno, saj je bilo sicer premalo izobraženih ljudij. Šolstvo popravilo se je jako počasi v Avstriji in sedaj uničiti se boče zopet, kar se je jedva uredilo. Govornik pravi, da bi duhovništvo, če bi se mu izročila šola, svojih dolžnosti v tem niti spolnovati ne moglo, saj jih je premalo, a šola potrebuje mnogo sil.

No sedaj smo mu na vrsti Slovenci. Jezik slovenski je prav za prav jezik srbski. Potem čita znani pastirski list, ki je liberalcu v dobro orožje in pomaga si z njim, kakor le more. Sedaj se loti bratov Hrvatov. Tu omenja preuzvišenega mecena in mu očita, kar so mu očitali svoje dni židovski listi.

Tako leta grofovski govornik sem ter tja, ne vede sam prav, kaj hoče.

V današnji seji nadaljevala se je debata o narodnem šolstvu.

Govoril je gosp. poslanec Klun in potem po vsprejemu konca razprave volili so se generalni govorniki. — Za poslanec dr. Kathrein, proti poslanec dr. Suess.

Gospod poslanec Klun odgovarja posamičnim levičarjem zlasti grofu Wurmbrandu. Če se premisli dobro vse izjave levičarjev glede šole, se uvidi, pravi govornik, da so oni prestvorili to kulturno vprašanje v politično. Oni ne mislijo o tem, če pridobi ljudstvo s konfesionalno šolo kaj glede izobraženja in omike, temveč le, koliko izgubi s tem liberalna stranka v svoji moči. Potem očita tem našim prijateljem, da kriče vedno poslancem slovenskim, da naj se ne brigajo za Korošce in njih razmere, a sami se pa vedno utikajo v zadeve Kranjske in rentacijo o šolstvu na Kranjskem. Nemcem, živčim na Kranjskem varujejo se popolnoma njih pravice in še nikdar neso Slovenci mislili, kako bi poslovenili ljube Kočevce. Nemški otroci na Kranjskem uče se lahko slovenščine, ako hote, ne sili jih pak nikdo v to. V blaženi svoji nemščini izobražujejo se lahko po dragi volji. Potem označuje ravnanje nemških liberalcev o volitvi okrajnega šolskega sveta leta 1888. v Podčetrtku. Dobro razlaga šolske razmere v slovenskih krajih na Koroškem. Za te Slovence velja popolnoma izjemno stanje. Borili se bodemo neumorno za te svoje brate in naučno ministerstvo vedno spominjali na nje: „Spominjajte se Slovencev koroških in osvobodite jih vezil, v katere jih kuje deželni šolski svet koroški.“ (Konec prih.)

Govor dr. poslanca profesorja Šukljeja v državnem zboru dne 26. marca 1889.

(Dalje.)

Od gospoda Dumreicherja pač ne morem zahtevati, da bi ga poznal (Poslanec baron Dumreicher: Poznam ga!), ne čudil bi se, če bi rekel: Tega ne verjamem, je pač zopet domišljavost slovenskega pritlikovca, ki bi bil rad velik. Verjel bode pač bolj možu (Poslanec baron Dumreicher: Anastaziju Grünu!) dà, Anastaziju Grünu, ki je bil učenec Preširnov, za katerega se imate največ, kakor sam priznava, zahvaliti našemu Preširnu. Prečital bodem mesto iz pisma, katero je pisal Anastazij Grün 1849. leta. To pismo najdete — jaz sem ga še le danes prepisal v dvorni biblioteki in v „Illirisches Blatt“ št. 38 z dne 12. maja 1849. Anastazij poslal je znatni znesek za spomenik pesniku in pravi v tem pismu doslovno (čita):

„Gospoda moja! Prevzeli ste lepo in zahvalno delo, da označite potomcem mesto, kjer se zemeljske stopinje neumrjočega zgube v svet duhov. Nabirate stavbeno kamenje za spomenik našega izvrstnega Preširna. Čitajoč oni oklic, čutil sem, da mi je storiti dvojni dolžnost. Ne delam le kot sin dežele, katere narodni jezik je domači pesnik obogatil in pažlahnil, žrtvujoč svoj obulus za tega mrtveca, temveč bi rad položil še drugo žrtvo pred Vami v ta grob, namreč žrtvo najtoplejše neizbrisljive hvaležnosti, katero je učenec dolžen učitelju svojih mladih dni.“

Če se kedaj v dečka prsih speča iskra razplamti v plemenito plame, se razcveti nerazviti kal, imam zahvaliti pred vsem njega! Mož, katerega odizejski duh, je videl mnogo tujih mest in pravov, čutil je, da olikani narodni jezik je dobrodejna reka, ki v svoji globini nosi zlata zrna višje omike, katera sama more pomiriti in obnoviti krčevito se vijajoči cvet.“

Tako sodi jeden največjih pesnikov. To sodbo postavljam, ne da bi jej pridejal še kako opomnjo, mirno poleg razžaljivih besed, katere smo čuli iz ust poslanca trgovinske zbornice Celovške. (Dobro! na desnici. — Poslanec dr. Pichler: Ali imajo slovenski pesniki ravno tako zahvaliti nemške?) Imam premalo časa, da bi odgovarjal vsem ugovorom, katere bi kaj lahko zavrnil.

Govorilo se je tudi o pismenem jeziku in tu je g. Dumreicher se izjavil, da je pismeni slovenski jezik in jezik koroških Slovencev vse kaj drugega. Trdil je celo, da se to narečje toliko razlikuje od slovenskega pismenega jezika, katerega so na novo ustvarili na Kranjskem — prosim vsako besedo natančno jemati — „da ta onému narečju ni bolj sorodna nego nemščina.“ (Smeh na desnici.) In, gospoda moja, kakor jaz mislim, je g. Dumreicher o slovenskem pismenem jeziku in o narečju koroških Slovencev jednako poučen, da o obojih nič ne razume in zavidam ga za neizrečeni pogum, katerega je treba, da se tako goreče govori o stvarih, o katerih ni moč napraviti si lastne sodbe. Jaz mislim, da bi si lahko prihranil trud, da bi polemizoval s takim nasprotnikom, vender bodem nekaj omenil, ker se to, kar je jako čudno, vedno ponavlja — morda bode prihodnjič gospod poslanec Forregger zopet to ponavljal (Veslost na desnici), ker se zmiraj dobe brezmiselni posnemalci. Pred kakimi 15 ali 20 leti se je trdilo in slišali smo često v kranjskem deželnem zboru od vaših somišljenikov — da sta slovenščina in kranjsčina dve čisto različni reči, in kranjsko prebivalstvo, kmet ne razume pismenega jezika prav nič; sedaj je to govorjenje čisto ponehalo, v kranjskem deželnem zboru je tiho, po deželi se kaj mirno slovenski uraduje in ne čujemo nikacih pritožeb prebivalstva, v deželni zbornici je vse utihnilo že zatogadel, ker bi se mu strašno smejali, če bi kdo še kaj takega trdil in se nikdo neče prostovoljno tako osmešiti, a na Dunaji je še mogoče govoriti take stvari.

Tako je lani o budgetni debati v gospodski zbornici jako čislani član kranjskega veleposvestva, mož, ki je odločno govoril bona fide — jaz čislam toga moža — sledeče rekel (čita): „Na Kranjskem je deželni jezik kranjsčina, oblastva pa uradujejo v slovenščini, mnogi bodo rekli v tej visoki zbornici, da je to jedno in isto. Temu pa ni tako. Kranjsčina je že stoletja na Kranjskem navadno narečje, ki je jako podobno jeziku na južnem Štajerskem in v nekaterih krajih Koroške (Veslost na desnici), izimši nekaterih različnih naglaševanj v besedah je razloček tako majhen, da se prebivalci Kranjske prav lahko sporazumejo z južnimi Štajerci in mnogimi Korošci“ — in pristavil je — „Govorim iz lastne skušnje“ — in dalje: „Slovenščina je na novo osnovan jezik, ki se morda tri desetletja tako imenuje, ki pa še po imenu ni bila znana, ko sem jaz prišel v deželo“. Velezanimivo je, kar se mu je odgovorilo od strani, katerej pripisujem v slovanskih zadevah več kompetence nego gosp. poslancu Dumreicherju, če tudi cenim omiko njegovo. Nikdo drugi nego prvi evropski slavist, dvorni svetnik Miklošič je odgovoril kot generalni poročevalec (čita): „Vprašanje o razločku mej kranjsčino in slovenščino je blizu tako, kakor vprašanje, ki bi mogla nastati o razločku — pričakovali bi mej skandinavščino in nemščino — mej švabščino in velikonemščino. (Veslost na desnici.) Mislim, da gospodje mi ne bodo zamerili, če o tem več ne govorim.“

Tu se drugega ne dá reči, kakor da je neka razlika mej vsakim pismenim jezikom in narečjem in jedna prvih nalog ljudske šole je, da omogoči šolske mladeži, priučiti se pismeni jezik in to je jeden glavnih vzrokov, da grajamo ljudsko šolstvo na Koroškem s tako odločnostjo, ker ne zadošča tej dolžnosti. O tem mislim, da ni treba več govoriti. (Konec prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 2. aprila.

V budgetnem odseku je Plenner predlagal, da se razdeli češki deželni kulturni svet v češki in nemški. Matuš se je izrekel, da ni načelno nasproti temu, on misli, da bi se stvar dala tako urediti, da se napravita dve sekciji. Naposled se je sklenilo, da se ta stvar še odloži. Češki listi pa neso nič prav zadovoljni, da se je Matuš izrekel za tako razdelitev, ker bodo potem Nemci zahtevali, da se še pri drugih oblastvih in korporacijah dožene taka delitev. Nazadnje bode pa kraljevina češka tako faktično razdeljena v nemški in češki

del. Pred vsem pa naglašajo češki listi, da se s tem poprej govoriti ne da, da Nemci ustopijo v češki deželni zbor.

Žid Suess je odložil rektorstvo **Dunajskega vseučilišča**. Kaj je temu povod, ni znano. Levičarski listi so trdili, da je to storil za to, ker hoče pri budjetni debati hudo prijeti naučnega ministra. V soboto je Suess zares govoril in zagovarjal novo šolo, a ministra Gauča ni napadal. Židovski liberalni listi seveda obžalujejo, da je Suess odložil rektorstvo, drugim je pa to gotovo prav. Mož tudi ni posebno svetla zvezda na znanstvenem polju ter se zlasti poslednja leta bolj peča s politikom nego z znanostjo.

Vnanje države.

V vojaških krogih **srbskih** se posvetujejo o tem, da se od stalne vojske preide v milično sistemo. V tem so vsi jedini, da se bode na ta način precej prihranilo, a se mnogi bojé, da bode potem vojska slabša. Generalni štab se bode razpustil in sedanjí načelnik generalnega štaba, polkovnik Mišković (ta je bil vojni minister v turške vojski pod Črnajevom), bode postal adlatus vojnega ministra. — Srbski minister vnanjih zadev Grujić poslal je okrožnico srbskim zastopnikom v inozemstvu, v kateri odločno oporeka, da bi se bilo regentstvo s kraljem Milanom kaj sporazumelo o vnanji in notranji politiki srbski. Sporazumelo se je regentstvo z Milanom le glede njegovih odnosov proti novemu kralju, to je glede denarnih zadev, jerobstva in vzgoje mladega kralja ter njegovem shajanju z materjo. — Ministerski predsednik je bil povabil vse urednike Belgrajskih listov in se je z njimi razgovarjal glede nove ustave. Priporočal je, da naj ne bodo preveč strastni, kadar razpravljajo strankarske zadeve, da preveč ne razburijo duhov. Opozarjal je je, da je po novi ustavi prepovedano razžaljenje tujih vladarjev. V tem oziru bode vlada z vso strogostjo postopala. Opominjal je je, na zakonite določbe, ki se tičejo kraljeve rodbine. Regentje ravno tako neso odgovorni, kakor kralj ne, in na to se bode moralo ozirati tudi časopisje. Vlada sama je odgovorna in njeno delovanje se sme tudi kritikovati. — Nekemu francoskemu listu se piše iz Belega grada, da sta se regent Protić in minister Tavšanović hudo sprla zaradi tega, ali naj se vrne kraljica Natalija v Srbijo. Protić se je izrekel, da se to ne more dovoliti iz ozirov na kralja Milana. Tavšanović ga je pa zavrnil, da Milan nema nič več govoriti, ker ni več kralj in vlada tudi ne bode pustila, da bi še kaj uplival na srbsko notranjo ali vnanjo politiko. Ko je Protić še ugovarjal, mu je Tavšanović zaklical: „Vi niste v Wiesbadenu“.

Važnost se pripisuje temu, da je vodja **bolgarske** opozicije Cankov še vedno v Belemgradu in mnogo občeje **srbskimi** državniki in raznimi vodjami strank. Sodi se, da bi rad radikalce pregovoril, da se odločno izrečejo za Rusijo, dočim dosedaj radikalna stranka jako omahuje. Mnogo je zavisno od tega, kako se bode izrekel Pasić, ki je sedaj pravi vodja stranke. Govori se, da Pasić hoče priporočati, da naj Srbi obračajo poglede svoje bolj na Staro Srbijo in Makedonijo nego pa na Bosno in Hercegovino, kateri deželi bi ne bilo lahko iztrgati Avstriji. Srbske aspiracije na Makedonijo bi pa tudi shujšale razmere mej Srbijo in Bolgarsko. Če se bode pa Cankovu posrečilo, da Srbijo pridobi za rusko politiko, in se bode potem mogli vsi bolgarski nezadovoljneži zbirati v Srbiji, bode to velika nevarnost za sedanjo bolgarsko vlado, zaradi tega pa v Sofiji z neko nezaupnostjo gledajo Cankovljevo bivanje v Belemgradu.

Danes začne se v Parizu obravnava proti vodjam **francoske** lige patrijotov. Zatoženih je sedem oseb. V obtožnici, ki je jako obširna, se na dolgo opisuje delovanje lige patrijotov in kako je delala na to, da napravi državni preobrat. Na izid te obravnave neso le na Francoskem, temveč tudi drugod radovedni. Če bode za vlado ugoden, bodo kmalu začeli sodnje postopanje proti Boulangeru, če pa ne, bode pa najbrž pala vlada.

Mnogi **nemški** listi in to celo vladi prijazni so nedavno pisali, da se Bismarck hitro stara in da ga morda v kratkem nadomesti kdo drugi. To je dalo povod, da je Bismarck sam v državnem zboru te vesti oporekal. Rekel je, da so pretirane. On vedno še lahko dokaj dela, če tudi ne toliko kakor poprej. Dokler bode mogel zadoščevati svoji nalogi, bode vodil vnanje zadeve; za prvo dolžnost bode zmatral, delati na to, da si ohrani zaupanje in jedinstvo zaveznih držav in zaupanje vladarjevo. V vseh drugih zadevah ga je ložje nadomestiti. Zaupanja in skušenj, ki si jih je nabral, ne more nikdo podedovati za njim in jih on tudi nikomur izročiti ne more. Nek Berolinski list sklepa iz tega, da je kancelar le posebno naglašal, da je on potreben za vodstvo vnanjih zadev, da bode v kratkem odložil druge posle in se bode bavil le z vnanjimi zadevami. Za Nemce je pa Bismarckov govor slaba tolažba, kajti kaj bode po smrti njegovi, če ni nikogar, da bi ga mogel nadomestiti?

Nesreča, ki je zadela vojne ladije na **Samoj-skih otokih** bode slabo uplivala na kolonijalno politiko. Domačini ne bodo imeli več toliko strahu pred vojnimi ladjami, kakor dosedaj. Nemci bodo pa tudi zgubili precej veselja za kolonijalno politiko, ki zahteva toliko žrtv in donša tako malo uspehov. V Nemčiji je že sedaj mnogo nasprotnikov

kolonijalni politiki in vsak neuspeh jih pa še pomnoži. Bismarck sam bi že najbrž najrajše videl, da bi kolonijalne politike ne bi začeli, a kar tako se častno iz te stvari izmotati ne more. Kar nespretni nemški uradniki ne pokvarijo, pa uničijo druge nesreče. Posebnih dobičkov pa Nemci tako nemajo pričakovati od kolonijalne politike, ker so si vse boljše kraje že poprej prisvojili drugi narodi.

Domače stvari.

— (Vodnikov spomenik v Ljubljani) se bode odkril v nedeljo dne 30. junija t. l., na kar že zdaj opozarjamo narodna društva po vsem Slovenskem, da se na to ozirajo pri uredbi svojih slavnostij in veselic. Odbor je izbral ta dan, ker sta takrat dva praznika, da tudi bolj oddaljeni rodoljubi lahko pridejo k tej za vse Slovanstvo pre- imenitni slavnosti. Program še ni natančno določen, vender je odbor že sklepal v glavnih točkah. Dne 29. junija (na sv. Petra in Pavla dan) bode vsprejem gostov, popoldne ob 5. uri okrašenjem Vodnikovega grobnega spomenika, zvečer dramatična predstava in potem baklada. Dne 30. junija bode ob 1/2 12. uri odkritje spomenika na Valvazorjevem trgu pred gimnazijo s slavnostnim govorom, po katerem se bode pela kantata, zložena od g. dr. Benj. Ipavca s spremljevanjem godbe. Pel bode moški zbor „Glasbene Matice“, pomnožen po vnanjih pevcih. Ob 2. uri bode banket, ob 5. uri pa ljudska veselica v Šiški, katero bode priredila Šišenska čitalnica pri Žibertu, v rojstni hiši Vodnikovih.

— (Dnevni red seji Ljubljanskega občinskega sveta) v torek 2. dan aprila 1889. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. 1. Naznaila prvosedstva. 2. Vodovodnega odseka poročilo o podrobnih pogojih za oddajo gradnje rezervarja na hribu Podturnom. 3. Pravnega in personalnega odseka poročilo a) glede letošnjih dopolnitvenih volitev za občinski svet; b) o volitvi 2 občinskih svetovalcev v komisijo za odmerjanje vojaške takse, v naborni komisijon za letošnje novačenje in v stolni naborni komisijon; c) o premembi selilnega reda. 4. Stavbenskega odseka poročilo: a) ob imenovanji nove ceste pri hišah društva za napravo delavskih stanovanj; ob obdaji dimnikarskega dela v mestnih poslopjih; c) o upeljavi plinove svečave v nekaterih ulicah kolodvorskega mestnega okraja; d) ob izboru prostora pissoirju; d) o dveh prizivih v stavbinskih stvareh.

— (Za razpisano začasno službo stavbinskega risarja) pri zgradbi deželnega gledišča oglasilo se je, kakor smo zadnjič javili, res 39 prosilcev, a mej njimi bili samo trije tehniki, ostali bili so iz družih vsakovrstnih strok in stanov.

— (Vabilo.) Prvi občni zbor za osnivanje društva „Amaterjev — fotografov“ v Ljubljani se bode vršil dne 3. aprila zvečer ob 6. uri v pisarni c. kr. strokovne šole za lesno industrijo (Virantova hiša, Zvezdarske ulice, I. nadst.) Dnevni red: 1. Razgovor o pravilih; 2. Volitev začasnega odbora. Pri- stop ima vsak prijatelj fotografije, izimši fotografov po poklicu. Prov. odbor.

— (Kopeli v ljudskih šolah.) V zadnji seji najvišjega zdravstvenega sveta stavlil je profesor zdravilstva na medicinski fakulteti, zdravstveni nadsvetnik dr. Gruber predlog, da bi se po ljudskih šolah napravile po letu kopeli, kakeršne imajo že skoro vse države v Nemčiji in katere izvrstno uplivajo na zdravje in vzgojo otrok. Stroški so neznatni, v istini prav majhni. Najvišji zdravstveni svet, kateremu je predsedoval profesor Hoffman, vsprejel je predlog in ga predložil naučnemu ministerstvu.

— (Konzul v Shangaji, Josip Haas) dobil je vsled poročila vnanjih stvari nalogo, da v prospeh naših vedno boljših trgovskih odnosov s Kitajskim prepotuje važnejše zbornične okraje naše države ter da se tako sam seznani z onimi obrtnimi izdelki, kateri bi bili prikladni za izvoz v iztočno Azijo. Trgovinsko ministerstvo pozvalo je trgovsko zbornico, naj rečenega gospoda podpira. Gosp. c. kr. konzul Haas naznanil je ravnokar trgovski in obrtniški zbornici, da bode v sredo dne 3. aprila mej 1/2 4. in 5. uro popoldne v pisarnici trgovske in obrtiške zbornice na razpolago vsem onim gospodom, kateri bi se hoteli baviti z izvozom na Kitajsko ali kateri bi želeli seznaniti se s kitajskim trgovstvom. — Trgovska in obrtniška zbornica vab-

najljudneje gospode interesente, da pridejo ob naznačeni uri v zbornično pisarnico.

— (Gospod R. Ranzinger v Ljubljani) naprosil nas je konstatovati, da ima on kot se- verno-nemškega Lloyda zastopnik konce- sijo že od 1879. l., kakor smo se iz predložnega nam uradnega dokumenta z dne 7. avgusta 1879. št. 5558 sami prepričali.

— (Konji so se splašili) včeraj zjutraj ob 1/2 4 v Novem Mestu J. Hrastniku z Vrha, ki je prišel po zdravnika. Preplašili so se na potu iz mesta proti mitnici. Ker je bila mitnica zaprta, skočila sta konja čez mitniško bruno ter se ujela tako, da je bil na jedni strani voz, na drugi pa konja. To pa je tudi ustavilo, da nestala mogla ne naprej ne nazaj. Voz je bil precej poškodovan, sicer pa konja le malo odrta.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 1. aprila. Danes opoldne ustrelila se je grofica Josipina Radecki, vnukinja slavnega maršala zaradi hude bolezni, ki bi se dala odstraniti le z operacijo.

Dunaj 2. aprila. Cesar zjutraj semkaj dospel.

Sofija 2. aprila. Načevič odpotoval na Dunaj, da kot bolgarske vlade zaupni mož deluje za koristi Bolgarske.

London 2. aprila. Dolenja zbornica vsprejela vladni predlog, da se pomnoži bro- dovje.

Washington 2. aprila. Vlada odredila, da odplujejo na novo tri vojne ladije na Samao.

Razne vesti.

* (Poneverjenje.) Iz Levova se 30. m. m. javlja: Poštai asistent Peč, kateri je poneveril tu- kaj pred jednim mesecem priporočeno pismo, na- menjeno bankini hiši Czizekovi na Dunaji z vsebino 3000 frankov, premeščen bil je v Rzeszov, kjer so pa sedaj nezvestega uradnika prijeli, zaprli in mu natanko dokazali njegovo krivdo.

* (Ubežna brata.) Iz Slana na Češkem se poroča, da sta od tamkaj pobegnila v Ameriko žitna trgovca in prekupevalca deželnih pridelkov brata Emil in Pavel Taussig ostavivša mnogo dolgov. Pasiva ubežne bratske dvojice cenijo se na 80 do 100.000 gld.

* (Peklensko brezno.) Meseca febru- rija t. l. objavilo se je oblastvu v Monte Carlu 16 samoumorov in 15 dvobojev nastalih radi preprirov pri igralnih mizah. Srečni igralci priigrali so letoš- nji predpust grozno vsoto 20 milijonov frankov. — Jako čudno je, da evropske velevalsti mirno trpé ta madež v Evropi.



prinaša v 4. zvezku nasledno vsebino: 1. Gorázd: *Ilirska tragedija*. — 2. Janko „Kersnik: *Rošlin in Verjanko*. Povest. (Dalje.) — 3. Fr. Gestrin: *Čes- tokrat v jeseni pózni*. Pesem. — 4. Dr. Josip Voš- njak: *Spomini o Josipu Jurčiču*. II. — 2. Odlomki iz *Jurčičevih pisem 1871. in 1872. leta*. — 5. Má- rica: *Moja prijateljica*. Povest. — 6. Fr. Gestrin: *Sen*. Pesem. — 7. Jos. Apih: *Statistika članov „Ma- tice Slovenske“ póleg stanov*. — 8. Jos. Cimperman: *Satura*. 5, 6, 7, 8. — 9. Ferdinand Seidl: *O me- njavi toplíne v Ljubljani*. (Dalje.) — 10. Dr. K. Štrekelj: *Jezikoslovne mrvíce*. (Dalje.) — 11. Clausus: *Triolet*. — 12. R. Vtórj: *Sentimentalec*. — 13. Knji- ževna poročila: IV. Dr. Fr. J. Celestin: *Pobratimi: Roman*. Spisal dr. Jos. Vošnjak. V Ljubljani 1889. 231 str. (Konec.) V. V. Oblak: *O zvláštnostech češ- tiny ve starych rukopisech moravských*. Príspevek k *dejínám jazyka českého*. Spisal Josef Jiríček. V Praze 1888, 4^o, 84. Sep. odt. iz *Rozpr. k. čes. spolč. nauk VII*, 2. VI. S. Rutar: *Dve knjiži o Bosni in Her- cegovini*. Asboth, Bosnien und die Herzegovina, Wien Hólder 1888; Hörnes, *Dinarische Wanderungen, Cul- tur- und Landschaftsbilder aus Bosnien und der Her- zegovina*, Wien, Gräser 1888. — 14. Listek: *Bibli- ográfija slovenska*. — Osebná vest. — „Vita vitae meae“. — Kolo. — Karl Deschmann †. — Josef in František.

„LJUBLJANSKI ZVON“ stoji: za cele leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 30 kr., za četrť leta 1 gld. 15 kr.

Tuji:

1. aprila.

Pri **Mallé**: Lavrič iz Trsta. — Schmiedhofer, Hirsch, Kralovsky, Bartusch z Dunaja. — Anton iz Gradca. — Pajanovič iz Zagreba. — Porenta z Bleda. — Horak iz Prage.
Pri **Slonu**: Wolf z Dunaja. — Weiss iz Budimpešte. — Herlich z Dunaja. — Schönbacher iz Budimpešte. — Krammer iz Karlovca. — Schinkenfuhs iz Trsta. — pl. Hornhostel iz Lindacha. — Dejak iz Rudolfovega — Legat iz Lipice.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
1. aprila	7. zjutraj	733.2 mm.	4.4° C	sl. svz.	obl.	0.80 mm.
	2. popol.	732.1 mm.	11.8° C	sl. jz.	dež.	
	9. zvečer	732.3 mm.	8.2° C	sl. jz.	dež.	

Srednja temperatura 8.1°, za 0.7° nad normalom.

Dunajska borza

dné 2 aprila t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	83.95	83.95
Srebrna renta	84.75	84.90
Zlata renta	111.95	111.50
5% marcna renta	99.85	99.95
Akcije narodne banke	894.—	892.—
Kreditne akcije	304.50	300.50
London	121.05	120.85
Srebro	—	—
Napol.	9.56 1/2	9.56 1/2
C. kr. cekini	5.72	5.71
Nemške marke	59.15	59.10
4% državne srečke iz l. 1864	250 gld.	138 gld.
Državne srečke iz l. 1864	100	183
Ogerska zlata renta 4%	—	103
Ogerska papirna renta 5%	—	94
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	104
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	127
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	121
Kreditne srečke	100 gld.	188
Rudolfove srečke	10	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	131
Frammway-društ. velj.	170 gld. a v.	232

Oklic dražbe.

Dne 11. aprila 1889

in nastopnih dni, vsakokrat ob devetih predpoldne, vršila se bode z dovoljenjem veleslavnega kr. sodišča kot stečajne oblasti v Zagrebu javna dražba pomičnin stečajne ostavščine Ferdinanda Kallabarja iz Zagreba; na tej dražbi so bodo prodajala: razna vinska posoda, pohištvo, krčmarske stvari, posteljina, obleka, razne vinske sprave itd., kar se vse nahaja v Kallabarjevi vili v Prekrižji pri Zagrebu.

Na ravno tej dražbi, in sicer v rečeni vili, pa tudi v kleti (Zagreb, Petrinjske ulice št. 22) prodajala se bode še vinska posoda in ta-le vina:

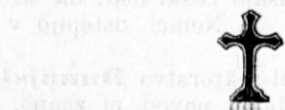
Belo	vraznih sodovih od l. 1886	vysem	373 lit.	Kraljevina vraznih sodovih od l. 1884	vsem	1023 lit.
"	"	"	"	Riesling	"	"
"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	"	"	"
Kadarka	"	"	"	Plemenka	"	"
Belina	"	"	"	"	"	"
Prekriško	"	"	"	"	"	"
Laščinsko	"	"	"	"	"	"
Muškat	"	"	"	Portugalsk. črno	"	"
"	"	"	"	"	"	"
"	"	"	"	Burgundsko	"	"
"	"	"	"	Frenkiš	"	"
Nektar	"	"	"	"	"	"

Vse te pomičnine se bodo prodajale kupcem, ki bodo največ za nje ponujali, — pa čeravno tudi izpod cenitvene vrednosti. Vino se bode na tej dražbi prodajalo vkup s sodovi in sicer vsaki posebej.

V Zagrebu, 18. marca 1889.

(223—2)

Odvetnik dr. Dragotin Goldman,
sedajšnji obskrbnik stečajne ostavščine Ferd. Kallabarja.



Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni in nepozabljeni soprog, oče, brat, polubrat in svak, gospod

Janez Vertačnik,

posestnik in gostilničar na Viču,

danes 1. t. m. ob 5. uri popoldne po dolgotrajni bolezni in prejemu sv. zakramentov v 39. letu dobe svoje mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega ranjcega bode v četrtek, dné 4. t. m. ob 9. uri dopoldne v lastni hiši št. 48 blagoslovljeno ter na pokopališču na Viču večnemu počitku izročeno.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi oo. frančiškanov in na Viču v podružnici sv. Štefana.

Nepozabljivega ranjcega priporočamo vsem v blag spomin in molitev.

V LJUBLJANI, dné 1. aprila 1889.

Terezija Vertačnik roj. Štembov,
soproga.

Janez, Fran, Jože, Ignacij, Alojzij in
Anton Vertačnik,
sinovi.

Marija Toman roj. Vertačnik,
sestra.

Fran Sluga,
polubrat.

Feliks Toman,
svak.

(254)

Hiša na prodaj

pod prav ugodnimi pogoji v lepem kraju, pripravna za gostilno in prodajalnico, kjer se nahaja c. kr. pošta. — Več pove **Fran Gregorka v Borovnici.** 243—2)

V pojasnilo.

„Laibacher Zeitung“ z dne 27. marca 1889. in naznanilni listi gospoda R. Ranzinger-ja v Ljubljani naznanjajo p. n. potnikom, da „Severno-nemški Lloyd“ („Norddeutscher Lloyd“) v Bremenu potrebuje za vožnjo v Ameriko **sam in jedini** le 8 do 9 dni.

Da se pojasni, kako vrednost ima ta trditve, ki ima le namen, koga zapeljati, naj se objavi v pojasnilo sledeče dejstvo:

Po nekem naznanilu, prišedšem v Bremen 28. dne marca 1889., je hitri parnik omenjenega Lloydja odšel iz Bremena dne 13. marca 1889. in prišel v Ameriko dne 27. marca 1889., torej je potreboval za to vožnjo

15 dnij,

(255—1)

ne pa, kakor je naznanjeno, 8 do 9 dnij.

V hišah ranjcega g. Aleksandra Dreo-ta se oddajo v najem razna stanovanja, prodajalnice in skladišča.

(234—3)

Natančneje se izve v pisarni odvetnika dr. Ant. Pfefferer-ja v Ljubljani na Križavniškem trgu.

Priporočilo in naznanilo.

Usojam si udano naznanjati slavnemu p. n. občinstvu, da sem prevzel

gostilno „Pri Lipi“

(„Zur Linde“)

— v Židovskih ulicah —

in da bodem stregel z najboljšim vinom od 24 do 48 kr. liter ter točil tudi izvrstno Kosler-jevo carsko pivo po 10 kr. vrček. — Vsako jutro sveži golaš po 10 kr. porejja; opoldne obed, juha, meso in dve prikubi, 20 kr. — V nadi obilega obiska zagotavljam točno in izbornu postrežbo.

Fran Vodišek,
gostilničar.

(238—3)

C. kr. priv.

kneza Auersperga železniška tovarna

na Dvoru na Kranjskem

priporoča se za zalaganje

komerčnega litega blaga, peči v velikej izberi, ognjišč in ognjiščnih delov, kotlov v vsakršnji obliki in velikosti itd. itd., litega blaga za stavbe: stebrov, oprijemačev, svetilničnih stebrov, priprostih in olepšanih, palic za okrižja, celih držališč, polževih stopnic, strešnih oken itd., cevij za stranišča, plino- in vodovode, celih vodovodnih naprav, vodnjakovih cevij, sesalk itd., rudniških priprav: stop in mečkal, pripravljanih, zavornih naprav, strojev za vertanje kamnov, rudniških vozov itd., fužinskih naprav: valjarjev v pesek litih, trdilnih valjarjev litih v surovo železne oblikovnike, peresnih kladiv, klešč, škrapcev, itd., strojih delov surovo litih in zlikanih, parnih strojev do 50 konjskih sil, rastlinjakov in pavilijonov iz litega in kovanega železa, mlinskih priprav, papirničnih priprav, ovnov za vodne stavbe, rezervarov v vseh velikostih iz pločevine in litega železa, turbin po Girardovej in Jonvalovej sistemu po 5 do 200 konjskih sil, transmisijskih priprav: vratil, plošč za jermena, čelnih in stožnatih koles z lesenimi in železnimi zobmi, stalnih, stenjskih in visečih steljč, plošč za vrvi, konopce in žične vrvi, itd., strojev vodostolpnice, odvajajočih vododržnih strojev, vodnih koles iz litega in kovanega železa, žaganih delov, kakor tudi priprav za parne in vodne žage in posamičnih cirkularnih Tavoletti- in žag z jarmom, stiskalnice: hidravličnih stiskalnic, stiskalnic z vretenom in vodom, kopirnih stiskalnic, itd., železa v palicah in osij iz kovanega pretopljenega železa.

Vprašanja glede cen se hitro odgovore.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dragotin Hribar.